

การเข้าวัดวันธรรมสวนะ

พุทธศาสนิกชนสามารถปฏิบัติศาสนกิจในวัน **ธรรมสวนะ** คือ วันกำหนดประชุมฟังธรรมของพุทธบริษัทที่เรียกเป็นคำสามัญโดยทั่วไปว่า **“วันพระ”** เป็นประเพณีนิยมของพุทธบริษัทที่ได้ปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแล้วแต่ครั้งพุทธกาล โดยถือว่าการฟังธรรมตามกาลที่กำหนดเป็นประจำไว้ย่อมก่อให้เกิดสติปัญญาและสิริมงคลแก่ผู้ฟังอย่างน้อยได้รับธรรมสวนานิสงส์อยู่แล้ว

วันกำหนดฟังธรรมนี้พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ในเดือนหนึ่ง ๆ ทั้งข้างขึ้นและข้างแรมรวม ๔ วัน ได้แก่

๑. วันขึ้น ๘ ค่ำ
๒. วันขึ้น ๑๕ ค่ำ
๓. วันแรม ๘ ค่ำ
๔. วันแรม ๑๔ หรือ ๑๕ ค่ำ (หากตรงกับเดือนขาด เป็นแรม ๑๔ ค่ำ)

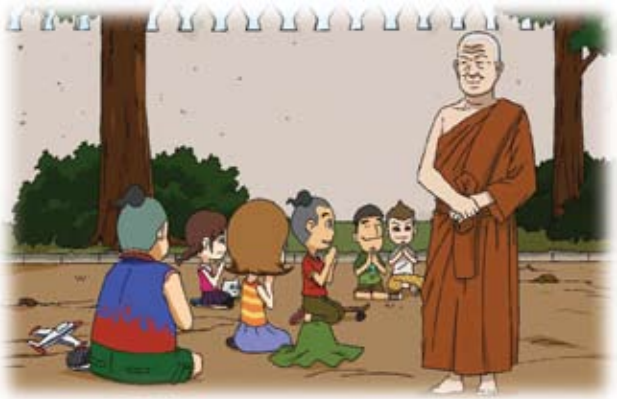
ของทุกเดือน วันทั้ง ๔ นี้ ถือกันว่าเป็นวันกำหนด ประชุมฟังธรรมโดยปกติ และนิยมเป็นวันรักษาปกติอุโบสถ สำหรับฆราวาสผู้ต้องการอบรมกุศลอีกด้วย

วันธรรมสวณะนี้ ชาวบ้านก็จะละเว้นการประพฤติกิจ ที่เป็นบาปต่าง ๆ การสมาทานศีลในวันนี้ เช่น รับประทานอาหาร ๕ หรือ ๘ ซึ่งเรียกว่า อุโบสถศีล พระสงฆ์จะได้แสดงพระธรรม เทศนาหรือธรรมสากัจฉา หรือสนทนาธรรมกัน ซึ่งนับว่าเกิด เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอย่างยิ่ง โดยจะได้รับอานิสงส์ แห่งการฟังธรรม ๕ ประการ คือ

๑. ผู้ฟังธรรมย่อมได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง
๒. สิ่งใดได้เคยฟังแล้ว แต่ไม่เข้าใจชัด ย่อมเข้าใจ สิ่งนั้นชัด
๓. บรรเทาความสงสัยเสียได้
๔. ทำความเห็นให้ถูกต้อง
๕. จิตของผู้ฟังย่อมผ่องใส

การเตรียมตัวไปวัดเพื่อทำบุญ

การเตรียมตัวไปวัดเพื่อทำบุญต้องเตรียมความพร้อม
องค์ประกอบ ๓ ประการ คือ

๑. การเตรียมกาย

ควรแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีขาวเรียบ หรือสีที่
ไม่ฉูดฉาด ไม่หลวมไม่คับเกินไป เนื่องจากจะไม่คล่องตัว
ไม่ประดับร่างกายด้วยเครื่องประดับ ไม่ใช่เครื่องประทีนผิ
เช่น น้ำหอม เป็นต้น รับประทานอาหารแต่พอดี ไม่อึดจน
อืดอัด เพื่อประทังความหิว เนื่องจากหากมีอาการหิว
กระหายจะทำให้จิตใจไม่สบายไปด้วย ควรงดเว้นอาหาร
ที่อาจจะทำให้เกิดอาการท้องเสีย เป็นต้น

๒. การเตรียมใจ

ให้ตัดความวิตกกังวลที่จะเกิดขึ้น เช่น เรื่องครอบครัว เรื่องการงาน เป็นต้น

๓. การเตรียมสิ่งของ

ให้จัดเตรียมดอกไม้ธูปเทียนเพื่อบูชาพระ อาหารหวานคาว รวมถึงสิ่งของอื่น ๆ (ปัจจัยไทยธรรม) เพื่อไปถวายพระสงฆ์ตามกำลังและความศรัทธา

ขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม

การปฏิบัติกิจกรรมในการทำบุญของแต่ละวัด อาจจะแตกต่างกันในรายละเอียด แต่หลักปฏิบัติโดยส่วนใหญ่แล้วทุกวัดจะปฏิบัติเหมือนกัน คือ

๑. การทำวัตรสวดมนต์ (พระสงฆ์จะทำวัตรสวดมนต์ก่อน เมื่อพระสงฆ์ทำวัตรสวดมนต์จบแล้ว อุบาสกอุบาสิกาจึงทำวัตรสวดมนต์ต่อจากพระสงฆ์ บางวัดอาจจะสวดมนต์แปล แต่บางวัดอาจจะสวดมนต์เป็นล้น ๆ ไม่สวดแปล ให้ทำตามธรรมเนียมของวัดนั้น ๆ)

๒. การรับศีล ในวันธรรมดาโดยทั่วไปจะสมาทานเบญจศีล (ศีล ๕) ในวันธรรมสวนะ (วันพระ) จะสมาทานอุโบสถศีล หรือศีลอุโบสถ มี ๘ ข้อ

๓. การฟังธรรม
๔. การบำเพ็ญจิตภาวนา
๕. การถวายสังฆทาน

พิธีกรรมที่นิยมปฏิบัติในวันธรรมสวนะ

๑. ในวันธรรมสวนะตอนเช้าประมาณ ๐๙.๐๐ นาฬิกา พระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา ประชุมพร้อมกันในสถานที่กำหนดแสดงธรรม จะเป็นโรงอุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญภายในวัด หรือพุทธสถานสมาคมแห่งใดแห่งหนึ่งก็ได้ จัดให้นั่งกันตามที่เป็นส่วนสัดส่วนเรียบร้อย มีพระพุทธรูปและที่บูชาประดิษฐานอยู่เบื้องหน้า จัดให้ส่งไปตามสมควร

๒. พระภิกษุสามเณรจะทำวัตรเช้าตามธรรมเนียมของวัดนั้น ๆ เมื่อจบแล้วอุบาสกอุบาสิกาก็จะทำวัตรต่อจนเสร็จ ก็จะมีพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์

๓. เมื่อพร้อมกันแล้ว ภิกษุสามเณรเริ่มทำวัตรเช้าตามแบบนิยม ซึ่งทั่ว ๆ ไปใช้ระเบียบ คือ

- ก) นำบูชาพระรัตนตรัย (อรหัง สมมาสัมพุทธโฆ ภควา...)
- ข) สวด ปุพพภาคนมการ (นโม...)
- ค) สวด พุทธาภิกฤติ (โย โส ตถาคโต...)

ฆ) สวด ธรรมภาณูถิติ (โย โส สุวากุขาโต...)

ง) สวด สงฆภาณูถิติ (โย โส สุปฏิปนุโน...)

จ) สวด รตนตตยปฺปณามคาคาธา และ

สงเวคปริกิตตนปาลฐา ต่อ (พุทฺโธ สุสุทฺโธ...)

๔. บางวัดเมื่อพระเทศน์จบแล้วก็จะมีการถวายสังฆทาน

๕. เมื่อถวายสังฆทานเรียบร้อยแล้วก็กราบลาพระสงฆ์กลับบ้าน ส่วนอุบาสกอุบาสิกาที่ถือศีลอุโบสถก็พักสนทนาธรรมอยู่ที่วัด ตอนบ่ายบางวัดก็มีเทศน์อีก

๑ กัณฑ์ ตอนเย็นก็ทำวัตรเย็น

๖. เมื่อภิกษุสามเณรทำวัตรจบเพียงนี้ อุบาสกอุบาสิกา เริ่มทำวัตรตามบทซึ่งกล่าวแล้วในเรื่องพิธีรักษาอุโบสถ

๗. เสร็จพิธีทำวัตร หัวหน้าอุบาสกหรืออุบาสิกา
ประกาศอุโบสถ พระธรรมกถึกขึ้นธรรมาสน์

๘. เมื่อจบประกาศอุโบสถแล้ว อุบาสกอุบาสิกา
ทั้งหมดคุกเข่า ประนมมือ กล่าวคำอาราธนาอุโบสถศีล
พร้อมกัน พระธรรมกถึกให้ศีล ๘ เป็นอุโบสถศีลเต็มที
แต่ถ้าผู้ใดมีอุตสาหะจะรักษาเพียงศีล ๕ เท่านั้น ก็รับ
สมาทานเพียง ๕ ข้อ ในระหว่างข้อที่ ๓ ซึ่งพระธรรมกถึก
ให้ด้วยบทว่า อพฺรหฺมจฺริยา... ฟังรับสมาทานว่า กาเมสุมิจฺจา
จารา... เสีย และรับต่อไปจนครบ ๕ ข้อ เมื่อครบแล้วก็
กราบ ๓ ครั้ง ลงนั่งราบไม่ต้องรับต่อไป

๙. ต่อจากรับศีลแล้ว พระธรรมกถึกแสดงธรรม
ระหว่างแสดงธรรมฟังประนมมือฟังด้วยความตั้งใจจนจบ

๑๐. เมื่อเทศน์จบแล้ว หัวหน้านักกล่าวสาธุการตามแบบ
ที่กล่าวในเรื่องพิธีรักษาอุโบสถ จบแล้วเป็นอันเสร็จ
พิธีประชุมฟังธรรมตอนเช้า จะกลับบ้านหรือจะอยู่ฟังธรรม
ในตอนบ่ายก็แล้วแต่อัธยาศัย